Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla)

28 ta’ Frar 2018 (*)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – G?ajnuna mill-Istat – Regolament (KE) Nru 1998/2006 – Artikolu 35 TFUE – G?ajnuna de minimis fil-forma ta’ vanta?? fiskali – Le?i?lazzjoni nazzjonali li teskludi mill-benefi??ju ta’ dan il-vanta?? fiskali l-investimenti fil-manifattura ta’ prodotti inti?i g?all-esportazzjoni”

Fil-Kaw?a C-518/16,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mis-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta’ Sofija, il-Bulgarija), permezz ta’ de?i?joni tas-26 ta’ Settembru 2016, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fl-4 ta’ Ottubru 2016, fil-pro?edura

“ZPT” AD

vs

Narodno sabranie na Republika Bulgaria,

Varhoven administrativen sad,

Natsionalna agentsia za prihodite,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn R. Silva de Lapuerta, President tal-Awla, C.G. Fernlund, J.-C. Bonichot (Relatur), A. Arabadjiev u E. Regan, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Wathelet,

Re?istratur: M. Aleksejev, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-18 ta’ Ottubru 2017,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?al “ZPT” AD, minn M. Ekimdzhiev u K. Boncheva, advokati,

– g?all-Narodno sabranie na Republika Bulgaria, minn T. Tsacheva, b?ala a?ent,

– g?all-Varhoven administrativen sad, minn G. Kolev u M. Semov, b?ala a?enti,

– g?an-Natsionalna agentsia za prihodite, minn B. Atanasov u I. Kirova, b?ala a?enti,

– g?all-Gvern Bulgaru, minn E. Petranova u L. Zaharieva, b?ala a?enti,

– g?all-Gvern Elleniku, minn S. Charitaki u S. Papaioannou, b?ala a?enti,

– g?all-Gvern Taljan, minn G. Palmieri, b?ala a?ent, assistita minn C. Colelli, avvocato dello Stato,

– g?all-Kummissjoni Ewropea, minn L. Armati, P. Mihaylova u E. Manhaeve, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tad-29 ta' Novembru 2017,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-validità, fid-dawl tal-Artikolu 35 TFUE, tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1998/2006 tal-15 ta' Di?embru 2006 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli [107 TFUE u 108 TFUE] dwar l-g?ajnuna de minimis (?U 2006, L 379, p. 5), kif ukoll dwar l-interpretazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni.

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn "ZPT" AD, minn na?a, u, Narodno sabranie na Republika Bulgaria (l-Assemblea Nazzjonali tar-Repubblika tal-Bulgarija), il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Bulgarija) u n-Natsionalna agentsia za prihodite (l-A?enzija Nazzjonali tad-D?ul Pubbliku, il-Bulgarija), min-na?a l-o?ra, dwar talba g?al kumpens min?abba ksur tad-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006.

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 994/98 tal-7 ta' Mejju 1998 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli [107 TFUE u 108 TFUE] g?al ?erti kategoriji ta' g?ajnuna Statali orizzontali (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 8, Vol. 1, p. 312) ta b'mod partikolari s-setg?a lill-Kummissjoni Ewropea li tistabbilixxi, permezz ta' regolament, livell li ta?tu ?erta g?ajnuna, imsej?a "*de minimis*", g?andha titqies li ma tissodisfax il-kriterji kollha tal-Artikolu 107(1) TFUE u b?ala li ma hijiex, g?alhekk, su??etta g?all-pro?edura ta' notifika lill-Kummissjoni prevista fl-Artikolu 108 TFUE.

4 Fid-data ta' meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, id-dispo?izzjonijiet li kienu jirregolaw l-adozzjoni ta' g?ajnuna *de minimis* kienu jinsabu fir-Regolament Nru 1998/2006, li l-Artikolu 1(1) tieg?u kien redatt kif ?ej:

"Dan ir-Regolament japplika g?al g?ajnuna mog?tija lill-intrapri?i fis-setturi kollha, ?lief g?al:

[...]

(d) g?ajnuna lill-attivitajiet relatati ma' l-esportazzjoni lejn pajji?i terzi jew Stati Membri, l-aktar g?ajnuna marbuta direttament ma' kwantitajiet esportati, it-twaqqif u l-operazzjoni ta' netwerk ta' distribuzzjoni jew nefqa o?ra kurrenti marbuta ma' l-attività ta' l-esportazzjoni;

[...]"

5 L-Artikolu 2 ta' dan ir-regolament kien jipprovdi:

"1. Mi?uri ta' g?ajnuna g?andhom jitqiesu li ma jil?qux il-kriterji ta' l-Artikolu [107(1) TFUE] u g?andhom g?alhekk ikunu e?enti mir-rekwi?it ta' notifika fl-Artikolu [108(3) TFUE], jekk dawn ikunu jil?qu l-kundizzjonijiet stipulati fil-paragrafi 2 u 5 ta' dan l-Artikolu.

2. L-g?ajnuna totali de minimis mog?tija lil xi intrapri?a wa?da m'g?andhiex taqbe? EUR 200 000 fuq kwalunkwe perijodu ta' tlett snin fiskali. [...] Dawn il-limiti g?andhom japplikaw irrespettivament tal-forma ta' l-g?ajnuna de minimis jew l-g?an [...]

[...]"

Id-dritt Bulgaru

6 L-Artikolu 182(2) taz-Zakon za korporativnoto podohodno oblagane (il-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji), fil-ver?joni tag?ha applikabbli g?all-fatti fil-kaw?a prin?ipali, jipprovdi:

"Il-vanta?? fiskali li tikkostitwixxi g?ajnuna *de minimis* ma japplikax:

[...]

7) fuq l-investiment fl-attiv irrelatat ma' attivitajiet marbuta mal-esportazzjoni lejn pajji?i terzi jew lejn Stati Membri.

[...]"

7 L-Artikolu 184 tal-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji jistipula:

"Il-persuni taxxabbli jibbenefikaw minn ma?fra totali tat-taxxa fuq il-kumpanniji fuq id-d?ul taxxabbli li jirri?ulta mill-attività ta' produzzjoni mwettqa, inklu?a l-produzzjoni ta?t kuntratt, jekk il-kundizzjonijiet kumulattivi li ?ejjin ikunu ssodisfatti:

1) il-persuna taxxabbli te?er?ita attività ta' produzzjoni biss fil-komuni li fihom, fis-sena ta' qabel is-sena kurrenti, ir-rata tal-qg?ad kienet mill-inqas 1.35 darbiet daqs ir-rata nazzjonali medja matul l-istess perijodu;

2) huma ssodisfatti l-kundizzjonijiet previsti:

a) fl-Artikolu 188 fil-ka? ta' g?ajnuna *de minimis*.

[...]"

8 L-Artikolu 188 tal-imsemmija li?i jipprevedi:

"1. Vanta?? fiskali jikkostitwixxi g?ajnuna *de minimis* meta l-ammont ta' g?ajnuna *de minimis* li tir?ievi l-persuna taxxabbli matul l-a??ar tliet snin, inklu?a dik kurrenti, ikunu xi jkunu l-forma u s-sors, ma je??edix l-ekwivalenti f'[leva Bulgari (BGN)] ta' EUR 200 000 [...]

2. Ir-ri?orsi li jikkorrispondu g?all-ma?fra tat-taxxa msemmija fl-Artikolu 184 g?andhom ji?u investiti f'assi tan?ibbli jew intan?ibbli konformement mal-le?i?lazzjoni dwar il-kontabbiltà f'terminu ta' erba' snin dekorribbli mill-bidu tas-sena li g?aliha t-taxxa hija ma?fura.

[...]"

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

9 ZPT, kumpannija rregolata mid-dritt Bulgaru, te?er?ita tliet attivitajiet ta' produzzjoni teknikament awtonomi f'fabbriki separati, ji?ifieri attività ta' produzzjoni ta' pajpijiet u ta' tubi pprofilati u tondi, ta' profili fformati bil-kes?a u mitwija u ta' mezzi ta' tra??in tal-azzar fit-toroq (guardrails), attività ta' galvanizzazzjoni bis-s?ana ta' elementi u attività ta' kisi b'?ingu elettrolitiku

jew ta’ elettrogalvanizzazzjoni ta’ elementi.

10 Fid-dikjarazzjoni tat-taxxa tag?ha g?as-sena 2008, ZPT indikat li riedet tibbenefika mill-ma?fra tat-taxxa fuq il-kumpanniji prevista fl-Artikolu 184 tal-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji g?al ammont ta’ BGN 140 677.51 (madwar EUR 70 000).

11 Permezz ta’ avvi? ta’ evalwazzjoni tat-taxxa tal-5 ta’ Marzu 2010, din il-ma?fra tat-taxxa ma ?ietx a??ettata g?ar-ra?uni li l-investimenti li g?alihom ZPT riedet tibbenefika mill-imsemmija ma?fra tat-taxxa kienu saru f’fabbriki li fihom kienu mmanifatturati prodotti ma?suba g?all-esportazzjoni u dawn l-investimenti huma esklu?i mill-benefi??ju tal-ma?fra tat-taxxa permezz tal-punt 7 tal-Artikolu 182(2) tal-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji.

12 Fil-21 ta’ Mejju 2010, ZPT ressqet azzjoni kontra dan l-avvi? ta’ evalwazzjoni tat-taxxa quddiem l-Administrativen sad – grad Burgas (il-Qorti Amministrattiva ta’ Bourgas, il-Bulgarija). B’de?i?joni tat-12 ta’ Jannar 2011, din il-qorti annullat l-imsemmi avvi? ta’ evalwazzjoni tat-taxxa billi qieset li r-rifjut tal-ma?fra tat-taxxa ma kienx i??ustifikat peress li l-attività awtonoma tal-elettrogalvanizzazzjoni tal-elementi li fiha ZPT iddikjarat li xtaqet twettaq l-investimenti me?tie?a ma kienet tat lok g?al ebda esportazzjoni u t-terminu ta’ erba’ snin li fih din il-kumpannija setg?et tinvesti l-ammonti korrispondenti g?all-ma?fra tat-taxxa kien g?adu ma skadiex.

13 B’sentenza tas-27 ta’ Di?embru 2011, mog?tija fuq appell u li saret definittiva, il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) annullat l-imsemmija sentenza u ?a?det l-azzjoni ta’ ZPT kontra l-avvi? ta’ evalwazzjoni tat-taxxa tal-5 ta’ Marzu 2010. Peress li kkonstatat li l-investimenti kienu twettqu fil-fabbrika ta’ galvanizzazzjoni bis-s?ana li l-prodotti tag?ha kienu esportati, dik il-qorti qieset li l-kundizzjoni, imposta mill-punt 7 tal-Artikolu 182(2) tal-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji, ta’ investiment f’assi ming?ajr rabta ma’ esportazzjonijiet lejn Stati terzi jew lejn Stati Membri ma ?ietx issodisfatta u li, f’dawn i?-?irkustanzi, il-ma?fra tat-taxxa kellha ti?i analizzata b?ala g?ajnuna mill-Istat li g?andha b?ala effett id-distorsjoni tal-kompetizzjoni fis-suq intern.

14 ZPT tfittex quddiem is-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta’ Sofija, il-Bulgarija) ir-responsabbiltà tal-Assemblea Nazzjonali tar-Repubblika tal-Bulgarija, tal-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) u tal-A?enzija Nazzjonali tad-d?ul Pubbliku min?abba allegat ksur tad-dritt tal-Unjoni mwettaq minn dawn l-istituzzjonijiet. Hija ssostni li g?andha dritt g?al kumpens ugwali g?all-ammont tal-ma?fra tat-taxxa li ?iet irrifjutata lilha, flimkien mal-interessi.

15 Is-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta’ Sofija) tistaqsi dwar il-kompatibbiltà tar-restrizzjoni prevista mil-le?i?latur nazzjonali fil-punt 7 tal-Artikolu 182(2) tal-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji mal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006.

16 F’dawn i?-?irkustanzi, is-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta’ Sofija) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1) Regoli li japplikaw id-dritt tal-Unjoni b?alma huma r-Regolament Nru 1998/2006 g?andhom effett dirett u japplikaw immedjatament u, fl-affermattiv, dispo?izzjoni tad-dritt nazzjonali li timponi restrizzjonijiet jew limitazzjonijiet fuq il-kamp ta’ applikazzjoni tad-dispo?izzjoni legali tal-Unjoni tmur kontra dawn il-prin?ipji?

2) G?ajnuna mill-Istat mog?tija fil-forma ta’ vanta?? fiskali li ti?i investita fl-assi u?ati g?all-fabbrikazzjoni ta’ prodotti li parti minnhom ti?i esportata lejn Stati terzi jew lejn Stati Membri hija kompatibbli mal-kompetizzjoni fis-suq komuni?

3) Il-fabbrikazzjoni, permezz ta’ assi akkwistati b’fondi li jori?inaw minn g?ajnuna mill-Istat, ta’

prodotti esportati hija attività marbuta direttament ma’ kwantitajiet esportati fis-sens tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006? Fil-ka? ta’ risposta fin-negattiv, l-Istati Membri jistg?u jipprevedu, fil-le?i?lazzjonijiet nazzjonali tag?hom, restrizzjonijiet supplimentari fir-rigward tal-esportaturi ta’ prodotti ffabbrikati permezz ta’ assi li jirri?ultaw mill-investiment ta’ vanta?? fiskali? Fil-ka? ta’ risposta fl-affermattiv g?al din id-domanda, x’inhija r-relazzjoni bejn din id-dispo?izzjoni legali u l-Artikolu 35 TFUE, li jipprojbixxi r-restrizzjonijiet kwantitattivi fuq l-esportazzjoni bejn l-Istati Membri, u kwalunkwe mi?ura b’effett ekwivalenti, u jkun hemm diskriminazzjoni u ksur tal-moviment liberu tal-merkanzija?

4) L-Artikolu 1 tar-Regolament Nru 1998/2006 jipprekludi li persuna ?uridika ti?i m?a??da mir-rikonoxximent tad-dritt g?al g?ajnuna finanzjarja *de minimis* li jirri?ulta mid-dritt tal-Unjoni, qabel l-iskadenza tat-terminu ta’ erba’ snin [previst fid-dritt] nazzjonali g?all-implementazzjoni tal-investiment, u dan g?ar-ra?uni biss li, matul l-istess perijodu, din il-persuna ?uridika investiet ukoll fondi fi strutturi awtonomi o?ra tal-impri?a tag?ha li prodotti tag?ha ?ew esportati?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ammissibbiltà

17 Il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) tikkontesta l-ammissibbiltà tat-talba g?al de?i?joni preliminari.

18 Fl-ewwel lok, din il-qorti tqis li din it-talba la hija rilevanti u lanqas me?tie?a, peress li l-qorti tar-rinviju g?andha biss tidde?iedi dwar l-e?istenza ta’ ksur manifest tad-dritt tal-Unjoni u ta’ rabta kaw?ali bejn dan l-allegat ksur u d-danni allegati.

19 F’dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, id-domandi dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni mag?mula mill-qorti nazzjonali fil-kuntest regolamentari u fattwali li hija tiddefinixxi ta?t ir-responsabbiltà tag?ha, u li l-Qorti tal-?ustizzja ma g?andhiex il-kompitu li tivverifika l-e?attezza tieg?u, jibbenefikaw minn pre?unzjoni ta’ rilevanza. Ir-rifjut tal-Qorti tal-?ustizzja li tidde?iedi fuq domanda mressqa minn qorti nazzjonali huwa possibbli biss jekk ikun jidher b’mod manifest li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt tal-Unjoni ma jkollha ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali, meta l-problema tkun ta’ natura ipotetika jew inkella meta l-Qorti tal-?ustizzja ma jkollhiex il-punti ta’ fatt u ta’ li?i ne?essarji sabiex tirrispondi b’mod utli g?ad-domandi li jkunu sarulha (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tat-22 ta’ Settembru 2016, Breitsamer und Ulrich, C-113/15, EU:C:2016:718, punt 33).

20 F’dan il-ka?, hemm lok li ji?i kkonstatat li, fil-kaw?a prin?ipali, ZPT tfittex ir-responsabbiltà tal-Istat Bulgaru min?abba de?i?joni tal-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) u min?abba allegat ksur tad-dritt tal-Unjoni imputabbli lill-Assemblea Nazzjonali tar-Repubblika tal-Bulgarija u lill-A?enzija Nazzjonali tad-D?ul Pubbliku. Issa, permezz tad-domandi tag?ha, il-qorti tar-rinviju tfittex spe?ifikament li tistabbilixxi jekk id-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali kisrux ir-regoli tad-dritt tal-Unjoni dwar l-g?ajnuna mill-Istat jew tal-moviment liberu tal-merkanzija. F’dawn i?-?irkustanzi, din it-talba g?al de?i?joni preliminari ma tistax ti?i kkunsidrata b?ala manifestament irrilevanti.

21 Fit-tieni lok, il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) issostni li, permezz tad-domanda preliminari tag?ha, il-qorti tar-rinviju tfittex li tikseb e?ami mill-?did ta’ de?i?joni nazzjonali li g?andha l-awtorità ta’ *res judicata* li l-kontestazzjoni tag?ha ma hijiex possibbli, anki jekk dan huwa inti? sabiex ji?i rrimedjat ksur tad-dritt tal-Unjoni. G?all-istess ra?uni, din it-talba ma hijiex ta’ natura preliminari.

22 G?andu ji?i rrilevat, minn na?a, li din l-argumentazzjoni hija relatata mal-mertu tat-talba g?al

de?i?joni preliminari u mhux l-ammissibbiltà tag?ha. Min-na?a l-o?ra, pro?edura inti?a sabiex ti?i stabbilita r-responsabbiltà tal-Istat ma g?andhiex l-istess su??ett u ma tinvolvix ne?essarjament l-istess partijiet b?all-pro?edura li tat lok g?ad-de?i?joni li kisbet l-awtorità ta' kaw?a definittivament de?i?a. Minn dan jirri?ulta li l-prin?ipju ta' awtorità ta' kaw?a definittivament de?i?a ma jipprekludix ir-rikonoxximent tal-prin?ipju ta' responsabbiltà tal-Istat min?abba de?i?joni ta' qorti li tidde?iedi b?ala qorti tal-a??ar istanza (sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punti 39 u 40).

23 Fit-tielet lok, ir-rinviju g?al de?i?joni preliminari tikser l-awtonomija pro?edurali tal-qrati Bulgari u r-regoli ta' tqassim ta' kompetenzi ta' ?urisdizzjoni stipulati fil-Kostituzzjoni Bulgara, peress li l-qrati ?ivili, inklu?a l-qorti tar-rinviju, ma g?andhomx il-?urisdizzjoni sabiex jikkonstataw l-irregolarità ta' de?i?joni mog?tija mill-qrati amministrattivi.

24 Madankollu, jirri?ulta mill-prin?ipju ta' awtonomija pro?edurali li, fl-assenza ta' le?i?lazzjoni tal-Unjoni, huwa l-ordinament ?uridiku ta' kull Stat Membru li g?andu jindika l-qorti kompetenti sabiex tidde?iedi tilwimiet relatati ma' kumpens g?al ksur tad-dritt tal-Unjoni li jirri?ulta minn de?i?joni ta' qorti nazzjonali li tidde?iedi b?ala qorti tal-a??ar istanza (sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punt 59). F'dan il-kuntest, ma hijiex il-Qorti tal-?ustizzja li g?andha tidde?iedi dwar il-kwistjoni ta' liema hija l-qorti li g?andha ?urisdizzjoni sabiex tie?u konjizzjoni ta' azzjoni ta' responsabbiltà b?al dik imressqa quddiem il-qorti tar-rinviju (sentenza tat-23 ta' Novembru 2017, CHEZ Electro Bulgaria u Frontex International, C-427/16 u C-428/16, EU:C:2017:890, punt 30).

25 Fir-raba' lok, il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) tqajjem, fuq il-ba?i tal-Artikolu 94 tar-Regoli tal-Pro?edura tal-Qorti tal-?ustizzja, diversi lmenti relatati mal-impre?i?joni, jew l-ine?attezza, fil-fatt u fid-dritt, tat-talba g?al de?i?joni preliminari, man-nuqqas ta' rabta mal-kaw?a prin?ipali u man-nuqqas ta' motivazzjoni.

26 L-ewwel nett, bi ksur tal-Artikolu 94 tar-Regoli tal-Pro?edura, it-talba g?al de?i?joni preliminari ma tinkludi ebda espo?izzjoni tal-fatti li fuqhom din hija bba?ata u ti?natura wkoll, fir-raba' domanda tieg?u, il-fatti fil-kaw?a prin?ipali. G?andu ji?i rrilevat li d-de?i?joni tar-rinviju tinkludi sunt dettaljat bi??ejjed tal-fatti fil-kaw?a prin?ipali. Fir-rigward tal-allegat ?naturament tal-fatti, din tkopri fir-realtà dibattitu dwar il-klassifikazzjoni legali tal-istabbilimenti ta' ZPT, li taqa' ta?t il-kompetenza esklu?iva tal-qorti tar-rinviju u li ma g?andhiex effett fuq ir-risposti li g?andhom jing?ataw g?ad-domandi mag?mula lill-Qorti tal-?ustizzja.

27 It-tieni nett, g?alkemm il-kliem tal-ewwel domanda ma jirreferux huma stess pre?i?ament g?ad-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni u lanqas g?all-kwistjoni mqajma mir-relazzjoni tag?hom mar-Regolament Nru 1998/2006, id-de?i?joni tar-rinviju tinkludi, min-na?a l-o?ra, l-ispjegazzjonijiet kollha me?tie?a f'dan ir-rigward.

28 It-tielet nett, huwa veru li t-tieni domanda, li tirrigwarda l-kompatibbiltà ta' g?ajnuna mill-Istat favur prodotti esportati b'kompetizzjoni fis-suq intern, hija fformulata b'termini mhux pre?i?i. Madankollu, sabiex ting?ata risposta utli, hija l-Qorti tal-?ustizzja, jekk ikun me?tie?, li g?andha tifformula mill-?did id-domandi li jkunu sarulha (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-17 ta' Di?embru 2015, Szemerey, C-330/14, EU:C:2015:826, punt 30).

29 F’dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tfittex li ssir taf, permezz tat-tieni domanda, sa liema punt il-prin?ipju ta’ moviment liberu tal-merkanzija jipprekludi g?ajnuna, anki *de minimis*, favur prodotti esportati. Peress li skont ?urisprudenza stabbilita d-dritt sekondarju g?andu ji?i interpretat, sa fejn possibbli, b’mod kompatibbli mad-dritt primarju tal-Unjoni, il-prin?ipju ta’ moviment liberu tal-merkanzija jista’ jinfluwenza l-interpretazzjoni tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006, li huwa s-su??ett tad-domandi l-o?ra.

30 Ir-raba’ nett, il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) ?ustament tosserva li l-qorti tar-rinviju ma esponietx espressament ir-ra?unijiet li g?alihom hija qieg?da tistaqsi dwar il-validità tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 fid-dawl tal-Artikolu 35 TFUE fit-tielet parti tat-tielet domanda. Madankollu, dawn ir-ra?unijiet jistg?u ji?u dedotti sempli?ement mid-domandi preliminari l-o?ra. Huwa, fil-fatt, ?ertament utilità g?all-qorti nazzjonali li tkun taf jekk id-dispo?izzjoni tad-dritt sekondarju li tag?ha hija titlob l-interpretazzjoni lill-Qorti tal-?ustizzja, sabiex tevalwa l-legalità tad-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni, hijiex invalida fid-dawl tal-Artikolu 35 TFUE.

31 Fil-?ames lok, il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) tikkunsidra li hija ma tistax tkun konvenuta fi pro?edura g?al kumpens ta’ dannu li jirri?ulta minn allegat ksur tad-dritt tal-Unjoni mwettaq minnha, ming?ajr ma jinkisru l-prin?ipju ta’ separazzjoni tas-setg?at, ir-rekwi?it ta’ indipendenza u imparzjalità tal-qorti u r-rispett tal-kompetenzi u tal-?erarkija tal-qrati stabbiliti mill-Kostituzzjoni Bulgara.

32 G?andu jitfakkar li, skont it-tieni paragrafu tal-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea u l-Artikolu 96(1)(a) tar-Regoli tal-Pro?edura, huma *inter alia* awtorizzati jippre?entaw osservazzjonijiet quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, fil-kuntest ta’ pro?eduri g?al de?i?joni preliminari, il-partijiet fil-kaw?a prin?ipali. Madankollu, il-kwalità ta’ parti fil-kaw?a prin?ipali, li fuq il-ba?i tag?ha l-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema) ?iet mistiedna tippre?enta l-osservazzjonijiet tag?ha fil-kuntest ta’ din il-pro?edura, taqa’ ta?t l-evalwazzjoni esklu?iva tal-qorti nazzjonali fid-dawl tar-regoli tad-dritt nazzjonali. Fi kwalunkwe ka?, ma hemm l-ebda obbligu sabiex il-partijiet fil-kaw?a prin?ipali jippre?entaw osservazzjonijiet quddiem il-Qorti tal-?ustizzja fil-kuntest ta’ pro?edura g?al de?i?joni preliminari.

33 F’dawn i?-?irkustanzi, it-talba g?al de?i?joni preliminari hija ammissibbli.

Fuq il-mertu

Fuq it-tielet parti tat-tielet domanda

34 Permezz tat-tielet parti tat-tielet domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 huwiex invalidu fid-dawl tal-Artikolu 35 TFUE.

35 Skont l-Artikolu 107 TFUE, “kull g?ajnuna, ta’ kwalunkwe forma, mog?tija minn Stat Membru jew permezz ta’ ri?orsi ta’ l-Istat, li twassal g?al distorsjoni jew theddida ta’ distorsjoni g?all-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ?erti impri?i jew ?erti produtturi g?andha, safejn tolqot il-kummer? bejn l-Istati Membri, tkun inkompatibbli mas-suq intern”. L-Artikolu 108(3) TFUE jipprovdi li “[l]-Kummissjoni g?andha ti?i informata, fil-?in sabiex tippre?enta l-osservazzjonijiet tag?ha, dwar il-pro?etti sabiex ti?i mog?tija jew sabiex ti?i modifikata g?ajnuna”.

36 Madankollu, konformement mal-Artikolu 109 TFUE, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea huwa awtorizzat jag?mel regoli xierqa, b’mod partikolari, sabiex jistabbilixxi l-kundizzjonijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 108(3) TFUE kif ukoll il-kategoriji ta’ g?ajnuna li huma e?entati mill-pro?edura prevista f’din id-dispo?izzjoni tal-a??ar (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tal-21 ta’ Lulju

2016, Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, punt 33). B'hekk, ir-Regolament Nru 994/98 ta lill-Kummissjoni s-setg?a li tistabbilixxi, permezz ta' regolament, limitu massimu li ta?tu l-mi?uri ta' g?ajnuna ma jkunux su??etti g?all-pro?edura ta' notifika lill-Kummissjoni prevista fl-Artikolu 108 TFUE.

37 Permezz tar-Regolament Nru 1998/2006, il-Kummissjoni stabbilixxiet l-ammont ta' EUR 200 000 fuq perijodu ta' tliet snin b?ala l-limitu massimu li ta?tu l-g?ajnuna mill-Istat hija meqjusa li ma taffettwax sostanzjalment il-kummer? bejn l-Istati Membri u ma g?andhiex, g?aldaqstant, ti?i nnotifikata lilha. Dan ir-regolament jeskludi, madankollu, minn din is-sistema ?erti kategoriji ta' g?ajnuna, b'mod partikolari, skont l-Artikolu 1(1)(d) tieg?u, l-"g?ajnuna lill-attivitajiet relatati ma' l-esportazzjoni lejn pajji?i terzi jew Stati Membri, l-aktar g?ajnuna marbuta direttament ma' kwantitajiet esportati, it-twaqqif u l-operazzjoni ta' netwerk ta' distribuzzjoni jew nefqa o?ra kurrenti marbuta ma' l-attività ta' l-esportazzjoni".

38 L-Artikolu 35 KE jipprojbixxi r-restrizzjonijiet kwantitattivi fuq l-esportazzjoni u kull mi?ura li g?andha effett ekwivalenti bejn l-Istati Membri.

39 L-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 ma' dawn id-dispo?izzjonijiet tal-a??ar titlob tliet kummenti preliminari.

40 Fl-ewwel lok, il-projbizzjoni ta' restrizzjonijiet kwantitattivi fuq l-esportazzjoni u mi?uri li g?andhom effett ekwivalenti tapplika kemm g?all-awtoritajiet tal-Unjoni kif ukoll g?all-Istati Membri, b'tali mod li regola ta' dritt sekondarju tista' ti?i kkontestata fuq din il-ba?i, inklu? permezz ta' domanda preliminari g?all-evalwazzjoni tal-validità (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-17 ta' Mejju 1984, Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, punt 15).

41 Fit-tieni lok, filwaqt li l-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 jirreferi g?all-esportazzjoni lejn Stati terzi jew Stati Membri, l-Artikolu 35 TFUE japplika biss g?all-moviment tal-merkanzija bejn l-Istati Membri. Konsegwentement, f'dak li jirrigwarda l-esportazzjonijiet lejn il-pajji?i terzi, l-Artikolu 1(1)(d) ta' dan ir-regolament ma jistax imur kontra l-Artikolu 35 TFUE.

42 Fit-tielet lok, l-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 ma jistabbilixxix, huwa stess, restrizzjonijiet kwantitattivi fuq l-esportazzjoni. Hemm lok, min-na?a l-o?ra, li ji?i evalwat jekk din id-dispo?izzjoni tistax ti?i kklassifikata b?ala "mi?ura li g?andha effett ekwivalenti g?al restrizzjoni kwantitattiva fuq l-esportazzjoni".

43 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li mi?ura nazzjonali applikabbli g?all-operaturi kollha attivi fit-territorju nazzjonali li taffettwa iktar il-prodotti ?er?in mis-suq tal-Istat Membru ta' esportazzjoni milli l-kummer?jalizzazzjoni tal-prodotti fis-suq nazzjonali tal-imsemmi Stat Membru taqa' ta?t il-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 35 TFUE (sentenza tal-21 ta' ?unju 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, punt 36 u l-?urisprudenza ??itata).

44 Minn din id-definizzjoni jirri?ulta li l-klassifikazzjoni ta' "mi?ura li g?andha effett ekwivalenti g?al restrizzjoni kwantitattiva fuq l-esportazzjoni" tippresupponi l-e?istenza ta' effetti restrittivi fuq il-kummer? (sentenza tal-21 ta' ?unju 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, punt 42). Dawn l-effetti jistg?u jkunu ta' importanza anki jekk minuri (sentenza tal-1 ta' April 2008, Il-Gvern tal-Komunità Fran?i?a u Il-Gvern tal-Vallonja, C-212/06, EU:C:2008:178, punt 52), sakemm dawn ma jkunux la wisq ka?wali u lanqas wisq indiretti (sentenza tat-21 ta' ?unju 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, punt 45 u l-?urisprudenza ??itata).

45 Issa, il-projbizzjoni ta' g?ajnuna marbuta mal-esportazzjoni lejn Stati Membri, anki meta din ma tissuperax il-limitu *de minimis*, previst fl-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006, hija, fiha nnifisha, ming?ajr effett fuq il-kummer?, peress li hija sempli?ement timponi fuq l-Istati Membri

li jastjenu milli jag?tu ?ertu tip ta' g?ajnuna. Konsegwentement, tali dispo?izzjoni ma tistax tikkostitwixxi mi?ura li g?andha effett ekwivalenti g?al restrizzjoni kwantitattiva fuq l-esportazzjoni li tmur kontra l-Artikolu 35 TFUE.

46 I?da jirri?ulta fuq kollox mir-regoli fundamentali tas-suq intern u mis-sistema ?enerali tal-g?ajnuna li tag?mel parti minnhom li l-esklu?joni tal-g?ajnuna g?all-esportazzjoni mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament Nru 1998/2006 hija ??ustifikata fid-dawl tal-g?an stess tal-Artikolu 107 TFUE. Skont dan l-artikolu, l-g?ajnuna mill-Istat hija, fil-fatt, inkompatibbli mas-suq intern "safejn tolqot il-kummer? bejn l-Istati Membri". Issa, l-g?ajnuna g?all-esportazzjoni, anki ta' ammont ?g?ir, hija, min-natura tag?ha, fost l-g?ajnuna li tista' taffettwa l-kummer? bejn l-Istati Membri, direttament billi tag?ti vanta?? kompetittiv lill-prodotti esportati u indirettament billi tin?ita lill-Istati Membri l-o?rajn sabiex jie?du kontromi?uri simetri?i sabiex ji?i kkumpensat dan il-vanta?? kompetittiv. Kif il-Kummissjoni sostniet waqt is-seduta, l-awtorizzazzjoni ta' tali g?ajnuna hija partikolarment dannu?a g?all-funzjonament tas-suq intern.

47 Minn dan jirri?ulta li l-Artikolu 35 TFUE ma jistax ji??ustifika mi?ura li tmur kontra l-Artikolu 107 TFUE. Fil-fatt, ir-ra?unijiet li g?alihom il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li d-dispo?izzjonijiet tat-Trattat FUE dwar l-g?ajnuna statali ma jistg?ux jintu?aw b'mod li jrendu r-regoli tat-Trattat dwar il-moviment liberu tal-merkanzija ineffettivi ji??ustifikaw ukoll id-dikjarazzjoni re?iproka, ji?ifieri li dawn id-dispo?izzjonijiet u dawk ir-regoli g?andhom l-istess g?an, li huwa dak li ji?i ?gurat il-moviment liberu tal-merkanzija bejn l-Istati Membri f'kundizzjonijiet normali tal-kompetizzjoni (sentenzi tat-5 ta' ?unju 1986, Il-Kummissjoni vs L-Italja, 103/84, EU:C:1986:229, punt 19, u tat-20 ta' Marzu 1990, Du Pont de Nemours Italiana, C-21/88, EU:C:1990:121, punti 19 sa 21).

48 Hemm lok, g?aldaqstant, li g?at-tielet parti tat-tielet domanda ting?ata r-risposta li l-e?ami tag?ha ma ?vela ebda element ta' natura li jaffettwa l-validità tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006.

Fuq l-ewwel u t-tieni domanda, l-ewwel ?ew? partijiet tat-tielet domanda u fuq ir-raba' domanda

49 Permezz tal-ewwel u t-tieni domanda, l-ewwel ?ew? partijiet tat-tielet domanda u r-raba' domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jeskludu mill-benefi??ju ta' vanta?? fiskali li jikkostitwixxi g?ajnuna *de minimis* l-investimenti f'assi allokati g?al attivitajiet marbuta mal-esportazzjoni.

50 G?andu ji?i enfasizzat, fl-ewwel lok, li d-dispo?izzjonijiet ta' l-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 g?andhom ji?u kkunsidrati fil-kuntest ta' dan ir-regolament kollu li g?andu l-g?an li jippermetti deroga, g?al g?ajnuna mill-Istat ta' ammont limitat, mir-regola li skontha kull g?ajnuna g?andha, qabel kwalunkwe implementazzjoni, ti?i nnotifikata lill-Kummissjoni.

51 L-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 g?andu l-g?an li jillimita l-portata possibbli ta' din id-deroga billi jeskludi minnha l-g?ajnuniet g?all-esportazzjoni. G?alhekk din il-projbizzjoni g?andha tkun analizzata b?ala ritorn g?all-prin?ipju stabbilit mit-Trattat tal-projbizzjoni tal-g?ajnuna mill-Istat. G?aldaqstant, hija ma tistax ti?i interpretata b'mod strett.

52 G?andu jitfakkar, fit-tieni lok, li r-Regolament Nru 1998/2006 fl-ebda ka? ma kellu b?ala g?an u lanqas ma seta' barra minn hekk ikollu legalment l-effett, la li jobbliga lill-Istati Membri jag?tu ?erta g?ajnuna u lanqas li jobbligahom ju?aw il-possibbiltajiet kollha ta' deroga li huwa jag?ti.

53 Huwa ta?t dawn ir-ri?ervi li g?andha ting?ata risposta g?ad-domandi mag?mula mill-qorti tar-rinviju.

54 L-Artikoli 184 u 188 tal-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji jag?tu ma?fra ta' taxxa ta' ammont inqas mil-limitu massimu ffissat mir-Regolament Nru 1998/2006 g?all-impri?i li je?er?itaw attività ta' produzzjoni f'komun identifikat b?ala li g?andu rata ta' qg?ad sostanzjalment og?la mill-medja nazzjonali, sakemm dawn jinvestu l-ammont tal-ma?fra tat-taxxa fi ?mien erba' snin dekorribbli mill-bidu tas-sena li g?aliha t-taxxa ?iet ma?fura. Skont il-punt 7 tal-Artikolu 182(2) ta' din il-li?i, il-vanta?? fiskali ma japplikax "g?all-investiment f'assi allokati g?al attivitajiet marbuta mal-esportazzjoni". Ir-Repubblika tal-Bulgarija b'hekk riedet tikkonforma ru?ha mal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006, li jeskludi mill-benefi??ju tar-regola *de minimis* l-g?ajnuna li tiffavorixxi l-esportazzjonijiet.

55 L-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 ma jeskludix kull g?ajnuna li jista' jkollha impatt fuq l-esportazzjonijiet, i?da biss dik li g?andha b?ala g?an dirett, mill-forma stess li hija tie?u, li ssostni l-bejg? fi Stat ie?or. Hija meqjusa b?ala tali biss l-g?ajnuna "marbuta direttament ma' kwantitajiet esportati", dik relatata mal-istabbiliment u mal-funzjonament ta' netwerk ta' distribuzzjoni u dik relatata ma' spejje? o?ra kurrenti marbuta mal-esportazzjoni.

56 Minn dan jirri?ulta li g?ajnuna g?all-investiment, sakemm din ma tkunx, f'xi forma jew o?ra, determinata, fil-prin?ipju u fl-ammont tag?ha, mill-kwantità tal-prodotti esportati, ma taqax ta?t "g?ajnuna lill-attivitajiet relatati mal-esportazzjoni", fis-sens tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 u g?alhekk ma taqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni, anki jekk l-investimenti hekk sostnuti jippermettu l-i?vilupp ta' prodotti ma?suba g?all-esportazzjoni.

57 Fil-ka? kuntrarju, ji?ifieri jekk l-g?ajnuna g?all-investiment hija ddeterminata skont il-kwantitajiet ta' prodotti esportati u jekk din tid?ol, konsegwentement, fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006, din ti?i esklu?a mill-benefi??ju tar-regola de minimis. Interpretati b'dan il-mod, id-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 ma jipprekludux dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali b?alma huma dawk tal-punt 7 tal-Artikolu 182(2) tal-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Kumpanniji, sakemm dawn tal-a??ar huma interpretati mill-qorti nazzjonali, kif il-kliem tag?hom jippermetti, b?ala li jinkludi l-istess esklu?joni.

58 G?alhekk, hemm lok li g?all-ewwel u g?at-tieni domanda, g?all-ewwel ?ew? partijiet tat-tielet domanda u g?ar-raba' domanda ting?ata r-risposta li l-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jipprekludix dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jeskludu mill-benefi??ju ta' vanta?? fiskali li jikkostitwixxi g?ajnuna de minimis l-investimenti f'assi allokati g?al attivitajiet marbuta mal-esportazzjoni.

Fuq l-ispejje?

59 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li g?andha tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tidde?iedi:

1) **L-e?ami tat-tielet parti tat-tielet domanda ma ?vela ebda element ta' natura li jaffettwa l-validità tal-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1998/2006 tal-15 ta' Di?embru 2006 dwar l-applikazzjoni ta' l-Artikoli [107 u 108 TFUE] dwar l-g?ajnuna** *de minimis*

.

2) **L-Artikolu 1(1)(d) tar-Regolament Nru 1998/2006 g?andu ji?i interpretat fis-sens li dan ma jipprekludix dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jeskludu mill-benefi??ju ta' vanta?? fiskali li jikkostitwixxi g?ajnuna** *de minimis* **l-investimenti f'assi allokati g?al attivitajiet marbuta mal-esportazzjoni.**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Bulgaru.